

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. De Fundatore & Conditore Regulæ. Thema. Et vidi alterum Angelum descendentem de cœlo. Apoc. 10.1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIONES PRÆLIMINARES De Stimulis ac motivis variis, Regulas observandi.

Exhortatio I. præliminaris

De S. Ignatio, Constitutionum & Regularum Authore,
per Angelum Apocalypticum adumbrato.

T H E M A.

Et vidi alium Angelum fortem, descendentem de caelo.
Apoc. 10. vers. 1.

Quæ fac-
ile abrius
Ordinis
Fundatori
applicari
potest.
Substitu-
endo ex
vita virtu-
tes aut

Anct. Joannes
Evangelistarum
Aquila, mentis
sue oculos in
coeli adyta in-
tendens, admi-
rabili æquè, ac amabili fuit specta-
culo recreatus; quod suis ipse ver-

bis describe: *Et vidi, inquit, alium
Angelum fortem, descendentem de cae-
lo, amictum nube. & iris in capite
ejus: & facies ejus erat ut sol, & pedes
ejus tanquam columnæ ignis: & habe-
bat in manu sua libellum apertum; &
posuit pedem suum dextrum super
mare; & sinistram autem super terram,*
A & cla-

gesta, de
ex dedi-
catione
nostra
prædictâ.

2
 & clamavit voce magna, quemadmodum leo rugit: & cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas. Apoc. 10. Angelus hic Venerabili Bedæ, Richardo & aliis, Christi Domini nostri est symbolum: qui in Incarnatione sua de cælo descendit: & humanitatis nostræ nube amictus, solis instar, sanctitatis suæ radios quaquaeversum diffudit: iridem in capite gerit; quia pacis legatum agit: terræ & mari imperat, proindeque pedem unum terræ, mari alterum tanquam utriusque possessor ac Dominus imponit: librum apertum manu tenet: quia gratiæ & salutis mysteria pandit: rugit instar leonis, quia gehennæ supplicia impiis denuntiat: denique post vocem ejus septena tonitrua sonant, quia Apostoli, velut Boanerges, Evangelium toto orbe prædicant. Quod sanctis Patribus & voluminum Sacrorum Interpretibus, Christi Domini, Regis ac Ducis nostri supremi, (sub cujus Labaro Sacramentum diximus & militamus) in sensu principali, est symbolum; nobis non abs re, S. Ignatii Fundatoris, & Antesignani nostri, Strenui Christi Domini militis, in sensu minus principali, est hieroglyphicum: quod ipsum dictione præsentis per partes, ordine declarabimus; ut Dictatoris & Conditoris legum nostrarum, perspectâ sanctitate ac præstantiâ, pluris easdem æstimemus & exactius observare studeamus.

I.
 S. Ignatius
 Angelus.

I. Et vidi alium Angelum. Si castitas de homine, Angelum facit, ut

S. Bernardus, aliique Patres asserunt, S. Ignatius Angelus extitit: quia rarissimo & excellentissimo castitatis dono refulsit. Postquam enim, primo, à conversione sua, mense irrevocabili sese castitatis voto obstrinxit: & noctu vigilantissimè clarissima beatissima Virginis Mariæ, unâ cum sancto puero Jesu, species objecta est; ex ea mirificè recreatus, tantum vitæ præteritæ tædium cepit, maximeque earum rerum, quæ cum obscena delectatione conjunctæ sunt; ut omnium rerum impudicarum imagines ex animo ejus, effluere omnino viderentur: ut Ribadeneira L. 1. vitæ. c. 2. testatur. Addit Lancicius opusc. 18. c. 8. Ignatium, quamvis indole ferventiore, ac quodammodo ignea esset dotatus, vitamque sæcularem more militari traduxisset; ex eodem tempore, quo voto castitatem firmavit, omni prorsus sensu libidinis caruisse: quod, quàm excellens, rarumque Dei sit donum; etiam virorum sanctissimorum carnis rebellio, vel nivibus extincta, vel urticis, spinisve repressæ, abundè demonstrat. Ex hoc autem, tam flagrante castitatis angelicæ amore, scintillæ istæ ab Ignatio in Societate universam sunt sparsæ; diffusisque ac propagatus ardor quædam eximius & in se & in aliis servandæ ac propugnandæ castimonix, plus ferè, quàm ullius alterius virtutis, ut experientia comprobatur. An non igitur Ignatius, ob insignem adeo puritatis prærogativam Angelus merito nuncupatur?

II.

H.
Fortis.

II. *Fortem.* Si officium fortitudinis, ut S. Albertus M. in Paradiso c. 9 tradit, est *firmare intellectum in cognitione Dei & affectum in dilectione Dei & proximi: roborare mentem inter adversa, ne terreatur; & inter prospera mulceatur. Item mentem animare, ut semper exerceatur in bonis, & confortare ipsam, ne unquam vincatur in malis.* Quis S. Ignatium fortem fuisse negarit? Etenim quàm præclare omnia ista præstiterit, vita ejus perhibet univèrsa. Quis in Dei cognitione, necnon in Dei, proximique amore magis illo defixus extitit? Quodnam robur mentis ejus, sive in prosperis, sive in adversis fuit? Quid à conversionis primordiis, tota ejus vita, nisi exercitium operum bonorum, & tolerantia fuit malorum? An non in Hispania, ob animarum salutem persecutiones, carceres & vincula, maximo animi sui gaudio sustinuit? nec ullæ tamen tantæ excogitari potuerunt, injuriæ, calumniæ, criminationes, ut mentem ejus à juvandis animis avocarent. Quanta animi fortitudo & magnitudo esse debuit, quâ homo literarum ignarus, in aula & armis educatus, novum Ordinem religiosum molitus est? quod haud absimile prodigium esse videtur, illi, quo Apostolus quispiam idiota, regnum ali-quod aut regiones ad fidem Christi convertit: meditatus nihilominus & aggressus est illud Ignatius, atque ad finem feliciter perduxit: quod admirans religiosissimus & zelosissimus in Hispania Ecclesiastes M. Jo-

annes Avila (qui similes conceptus foverat, sed ad finem à se perduciposse, animum desponderat) se pigmam, Ignatium verò gigantem vocitaba; urpote, qui pondus tantum sublevare valuisset. Angelus igitur fortis fuit Ignatius.

III. *Descendentem de caelo.* Si sa-culo superiore, Germania ignorantia, scelerum colluvie, & Lutheri perfidia fœdata; si Gallia Calvini peste infecta; si Austria, Hungaria, Angliæ, aliæque regna vitiiis & hæresibus corrupta, veritatem diffiteri noluisent; an non Ignatium tanquam Angelum è caelo lapsum, miseris suis medelam allaturum, pleno ore deprædicassent? Si India, si China & Japonia infidelitatis suæ tenebris involuta: si Ecclesiæ & templi, si academiæ & gymnasia, si Religio-forum asceteria Clericæque collegia, voce prædita fuissent, an non Ignatium tanquam virum de caelo descendentem laudibus summis extulissent? Et nos ipsi ejus Fili, an non meritò ut Genium celestem suspicimus, qui è caelo Constitutiones & regulas nobis attulit, quas magna ex parte non nisi revelatione divinâ addidit, ut videre est apud Lanicium, L. c. & Ribadeneiram L. 5. vitæ c. 1. ubi ipse Patriarcha sanctus, Patri Laynio fatetur, Ordinum Fundatoribus, præcipua religionis suæ capita, revelatione celesti communicari. Ad hæc an non è caelo descendit vitæ ejus militaris in angelicam commutatio? An non è caelo descendit iuncta ejus fortitudo, quâ contra

III.
De caelo
veniens.

A 2 aërias

aërias potestates, & tenebrarum Principes prevaluit, tum sese in primis è potestate illorum eruendo, tum socios quoque suos ac Filios, & per illos, alios propè infinitos, non tantum ex eorum tyrannide liberando verum etiam sic armando ac instruendo, ut & milites fortissimi, & Duces strenuissimi contra stygias phalanges evaderent? An non è cælo descendit, frequens mentis illustratio, & raptus: præcipue verò extasis illa eximia, in qua, septidui spatio, in cælum, non corpore quidem, sed spiritu raptus fuit: & ex qua tantam sapientie & prudentie lucem, tantam gratiarum, ceterorumque cælestium charismatum affluentiam hausit?

IV.
Nube
amictus.

IV. *Amictum nube.* Nube amictus fuit Ignatius, non in figura, quæ olim Filii Israel ducebantur in deserto, sed in veritate; nube scilicet illa; quæ per istam designabatur, nimirum Spiritu sancto, qui ut nubes lucida in monte Thaboræ, Christum Dominum nostrum obumbravit. Hæc nube divinâ obumbratus simul & illuminatus fuit Ignatius: hæc nubes viam illi monstrabat in dubiis, & in cælestem promissionis terram rectâ deducebat: hæc illum ab omni ventorum, ac tempestatum turbine protegabat, ne per tentationem caderet: hæc ab actu propriarum concupiscentiarum defendebat; ut in medio ignis non aestuaret; hæc in cõstitutionibus scribendis lumen affundebat, ne ad hoc illudve extremum deficeret:

hæc stante, stabat; hæc progrediente pergebat, & ad perfectionis altissimæ fastigium ac metam properabat.

V. *Et iris in capite ejus.* Iris symbolum est rectæ intentionis, uti & reconciliationis ac pacis. An non I. Intentio S. Ignatii purissima extitit, quæ majorem Dei gloriam in corde, ore & opere semper præferbat? quæque in finem Societatis, nunquam non tendebat, ut videlicet, per se subisque, non solum propriam, verum etiam alienam salutem & perfectionem pro viribus procuraret. 2. Iris versicolor signum est fœderis & reconciliationis inter Deum & hominem initæ post diluvium. Quid aliud intendit S. Ignatius, nisi per charitatem, virtutum varietate, tanquam coloribus diversis exornatam, inter Hæreticos reconciliationem cum Ecclesia, inter peccatores pacem cum Deo, non solum significare, verum etiam efficere, idque veritatibus è verbo divino depromptis: *Scriptura Sacra arcus est Ecclesie; ipsa est arcus Domini,* ait S. Gregorius L. 19. moral. c. 18. *de qua ad corda hominum, sicut ferientes fugiunt, sic terrentes sententia veniunt:* unde psalmo 7. dicitur: *arcum suum tetendit, & paravit illum; & in ipso paravit vasu mortis, sagittas suas ardentibus effecit.* Arcum suum namque Dominus tetendit, quia cunctis peccatoribus, per scripturam sacram minas exhibuit. Ardentibus hisce sagittis, S. Ignatius, tum in verbi divini prædicatione; tum in doctrinæ christianæ explanatione, audientium corda feriebat,

V.
Iris
reconciliatus

feriebat, ut eos Deo & Ecclesie reconciliaret. Iris ergo fuit in capite ejus, in ore manūque arcus & sagittæ corda penetrantes.

VI.
Solis in-
star ful-
gens.

VI. *Et facies ejus erat ut sol.* Quoties S. Fundatoris facies & caput eximio quodam fulgore coruscavit? Ejusmodi splendore radiantem vidit Barcinone Isabella Rosella? dum faci plebis immixtus verbi divini prædicationi interest: simili claritate micantem, conspexit Joannes Paschalius, & Domestici, dum in hospitali domo æger decumbit. Romæ verò idem notavit Alexander Perro-nius, P. Oliverius Manaræus & in primis P. Ludovicus Gonzalvus, Minister Domūs Professæ, qui quotiescunq; orantem S. Ignatium in cubiculo adiit, adiit autem sapissimè, cœlesti splendore radiantem, semper observavit: quin & S. Philippus Nerius vir eximie sanctitatis & S. Ignatio perquam familiaris, eâ sanctum Patrem vitæ sanctimonia præditum esse dicere solitus erat, ut animi ejus pulchritudo foris promicaret & in cujus oculis, vultūque coruscantes lucis radios sæpe à se conspectos esse profitebatur. Sol igitur fuit S. Ignatius, cœlesti fulgore radians, & Societatem universam, imò & mundum illuminans.

VII.
Librum
manu
præferens.

VII. *Et habebat in manu sua libellum apertum.* Artificiose pictorum penicillus S. Patriarcham nostrum, manu librum apertum, præferentem delineat, cum epigraphæ: *Constitutiones Societatis JESU.* Et merito quidem ipse enim illas decennio &

quod excurrit, magnâ industriâ & labore conscripsit. Apertus autem est liber, ut omnibus, vocationis gratiam à Deo habentibus pateret. O quàm excellens, quàm admirandus liber! in decem partes distributus, tot cœlestibus luminibus, & apparitionibus, dum scriberetur illustratus! Liber vel ipsorummet Hæreticorum judicio admirabilis, omni prudentiâ humanâ major, ideâque perfectissima ac numeris omnibus absolutâ Reipublica continens. Liber à sanctissimis, doctissimisque viris, ob reconditam in eo divinam sapientiam, ac plenissimam totius christianæ & religiosæ perfectionis doctrinam mirè æstimatus, summè laudatus, & à diversis summis Pontificibus approbatus.

Atque ut reliqua paucis perstringamus, ne justo prolixiores simus.

VIII.
Leonis
instar
rugiens.

VIII. *An non pedes ejuserant tanquam columna ignis:* qui in affectus ardentes toties erumpebat? qui sive mensæ benediceret, sive ad aram faceret, sive è flosculi aut vermiculi conspectu in Deum ascenderet, totus æstuabat, & ferventissimi charitatis affectibus totus flagrabat? IX. *Terra marique pedes imposuit:* quando viros Apostolicos in longinquas regiones, terra marique ablegavit; & continentem & Insulas, maria & terras suavi Christi jugo subjecit. X. *Instar leonis clamavit & rugiit.* Rugit leo dum vel esuriens escam quærit. Psal. 103. 22. *Catuli leonum, rugientes, & quærentes à Deo escam sibi, vel prædam jam adeptus præ gaudio aut*

ex metu vel ira ne captâ prædâ spoliatur. *Nunquid leo rugiet in saltu nisi habuerit prædâ?* Amos c. 3. 4. O quoties rugiit Angelus noster præ fame & desiderio animarum JESU Christi sanguine pretioso redemptarum? Quoties preces ardentes ad Deum, quoties lacrymas, clamoresque validos emisit? Reportatâ verò prædâ animarum copiosâ, quoties in Dei laudes, & benedictiones erupit? XI. *Et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas* clamante Christo, velut echo, respondere Apostoli: clamante Ignatio per orbem universum insonuere voces socio- rum, catechizantium, prædicantium, docentium, in Europa, Asia, Africa & America: *In omnem terram exiit sonus eorum.*

Quare, charissimi, abunde conspiciatis Angeli nostri Apocalyplici; sancti, inquam, Ignatii, legum nostrarum Conditoris sanctimoniam & excellentiam, ac proinde, quanto in pretio Librum Constitutionum, ab ipso nobis apertum & porrectum habere debeamus. 1. *Angelus fuit* & angelicam castitatem in libro hoc, nobis æmulandam præscripsit. 2. *Fortis fuit*, & ad magnos labores pro animarum salute exantlandos, regulis suis nos animavit. 3. *De caelo descendit*, ut gratiam vocationis, Librum legum nostrarum, mediâque ad finem præscripta, tanquam de caelo allata complectamur. 4. *Nube ambrata* fuit Spiritus sancti, eâdem nos obumbrari, & in omnibus dirigi cu-

piens. 5. *Iris in capite ejus*, ob purissimam intentionem & hominum reconciliationem, quam utramque in regulis præscripsit. 6. *Facies ejus ut sol splenduit*, sanctimoniz radiis ex animi interiore puritate foras promicantibus; quam si imitabimur, boni exempli & ædificationis radios in proximum diffundemus. 7. *Librum apertum*, manu præfert: qui ut magis magisque nobis aperiat, sequentes exhortationes, veluti toridem expositiones, elucidationes ac declarationes plurimum juvabunt: opus duntaxat est, ut aviditate magnâ librum hunc devoremus, & in succum ac sanguinem nostrum convertamus. 8. *Pedes igneos habuit*, & terra marique imposuit, sicut ad portandum JESU Nomen coram Gentibus & Regibus, terrâ marique prompti, & accincti semper stemus. 9. *A leone*, leunculi rugire, clamare, catechizare, prædicare, docere, animasque ad Deum adducere discamus. 10. *Et tanquam Boanerges ac Filius tonitru*, æterna mortalibus inculcemus. Quæ si præstiterimus, cum S. Ignatio, Angeli apocalyplici, fortes, cœlestes puri, lucentes, ardentes, terræ marique imperantes, rugientes ac tonantes erimus; atque secundum Libri Constitutionum à S. Parente nobis aperti directionem, & instructionem, propriam, alienamque salutem ac perfectionem mirifice promovebimus.